

Kezdődik a választási év Németországban

Dr. Navracsics Tibor

Az Európai Unió legnagyobb területű, népességű és gazdasági erejű tagállamaként az egész európai közösség számára sem érdektelen, hogy hoz-e az idei év alapvető átrendeződést a német belpolitikában. 2021-ben a szövetségi szintű parlamenti választások mellett öt tartományi törvényhozás összetételéről döntenek a választópolgárok, további két tartományban pedig helyhatósági választásokat tartanak. Különböző mértékben ugyan, de eredményeik nagymértékben befolyásolhatják az európai integráció jövőbeni sebességét és irányát is.

Most vasárnap két tartományi parlamenti és egy helyhatósági választással megnyílik a német választási szezon. Míg a Hessenben megrendezett helyi választás vélhetően kisebb érdeklődést vált ki, hiszen itt kevésbé érvényesülhetnek a szövetségi politika szempontjából fontos tendenciák és inkább a helyi sajátosságokon lesz a hangsúly, addig a baden-württembergi és a rajna-vidék-pfalzi parlamenti választás már olyan jelentős politikai esemény, amelynek hatása nemcsak a szeptember 26-ára tervezett szövetségi választásokon, de akár az európai belpolitikában is éreztetheti hatását.

A baden-württembergi választás elsősorban a német jobbközép kormánypártnak, és újonnan választott elnökének Armin Laschetnek jelent fontos próbát, bár nem elhanyagolható jelentősége a baloldal számára sem. A Magyarországnál nagyobb népességgel és lényegesen erősebb gazdasággal rendelkező tartomány korábban – 2011-ig – hagyományosan a CDU biztos területének számított, ám az utóbbi tíz évben a baloldal kormányozza. Előbb a választáson második és harmadik helyet szerzett Zöldek és a szociáldemokraták alkottak koalíciót, hogy megghiúsítsák a választásokon győztes kereszténydemokraták kormányalakítását, majd pedig 2016-ban akkoriban – és sokak számára a jövőre tekintve most is – példaértékűnek számító módon az első helyen végző Zöldek és a második helyre szorult CDU hozott létre máig tartó kormányzati együttműködést.

A CDU újonnan választott vezetése számára óriási legitimációs erőt termelő sikert jelentene a választási siker. A tény, hogy vissza tudják öt év után szerezni a legtámogatottabb párt pozícióját egykori fellegvárukban vélhetően jelentős mértékben erősítené Laschet és pártja esélyeit a szeptemberi szövetségi választásokon. Fontos ugyanakkor a választás a baloldalon zajló folyamatok szempontjából is. Amennyiben a Zöldek meg tudják őrizni az erősebb baloldali párt pozícióját a szociáldemokratákkal szemben, akkor ez erősítheti azokat a vélekedéseket is, amelyek már őrsgváltásról beszélnek a német baloldalon, és a baden-württembergi zöld-fekete koalíció megismétlését jelzik előre ősszel a szövetségi szinten is.

A márciusi közvélemény-kutatások [mindegyike](#) a Zöldek sikerét és a CDU második helyét jóslja, az egyik esetben nyolc, a másiknál tizenegy százalékos előnyt mérve a Zöldeknek, míg az előrejelzések szerint nagyon könnyen előfordulhat, hogy az SPD az AfD és a szabaddemokraták mögé szorulva végez az ötödik helyen. Amennyiben ez az előrejelzés válik valósággá vasárnap, az a szövetségi kormány mindkét jelenlegi pártja számára kudarcot jelent. Különösen aggasztó lehet a kereszténydemokraták számára az, hogy időben a felmérések a Zöldek előnyének növekedését, és a CDU fokozódó lemaradását mutatják.

A második világháború utáni Németország két hagyományosan nagy pártja az ugyancsak vasárnap Rajna-vidék-Pfalzban megrendezett tartományi választáson vigasztalódhat. Ellentétben Baden-Württemberggel, itt nem zajlott egyik oldalon sem átrendeződés. Mintha mi sem történt volna, az [előrejelzések](#) fej-fej melletti kereszténydemokrata-szociáldemokrata vetélkedést mutatnak, amibe a baloldalon sem a Zöldek, jobboldalon pedig sem az AfD nem tud beleszólni.

Ez a látszólagos változatlanság azonban legalább olyan jelentős lehet a jövőre nézve, mint a változás Baden-Württembergben. Míg a délnémet tartományban ugyanis az oldalakon belüli átrendeződés mértéke bírhat a jövőre vonatkozóan jelentőséggel, addig Rajna-vidék-Pfalzban a hagyományos erőviszonyok módosulását lehet megmérni. Kétségtelen, a CDU számára óriási siker lenne az első hely megszerzése, és ez – miközben a párt új elnöke számára hatalmának stabilizálását jelentené – nagyon valószínű, hogy az SPD szövetségi szintű ambícióit is összeúzná. Szociáldemokrata győzelem esetén pedig kiéleződne a sokak által szövetségi szinten már lefutottnak tartott verseny a baloldal vezető pártjának szerepéért az SPD és a Zöldek között.

Noha kormányalakítási szempontból mindkét tartományban – és szövetségi szinten is – esélytelen, az AfD idei eredményei szintén fontosak lehetnek Németország politikai jövője szempontjából. A nyugati tartományokban hagyományosan gyengébben teljesítő radikális jobboldali párt a felmérések szerint Rajna-vidék-Pfalzban kilenc, Baden-Württembergben tizenegy-tizenkét százalékon álló párt szövetségi szintű eredménye az [előrejelzések](#) szerint nem jelent áttörést, és nem veszélyeztetik a CDU/CSU fölényét a baloldali pártokkal szemben, egy esetleges változás azonban alaposan átírhatja a jelenlegi forgatókönyveket.

A nagy kérdés, ami előtt Németország az elkövetkező fél évben áll tehát az, hogy szeptemberben, a szövetségi választáson inkább a baden-württembergi, vagy a rajna-vidék-pfalzi forgatókönyv érvényesül. A válasz nemcsak a német belpolitika szempontjából fontos. Az utóbbi, azaz a hagyományos nagy pártok dominanciájának fennmaradása vélhetően változatlannak hagyná a német Európa-politika fő irányait is. Az előbbi esetben – amire ma nagyobb esély látszik – azonban, a Zöldek mint koalíciós párt kereszténydemokratákra gyakorolt hatására, Németország vélhetően még az eddigieknél is föderalistább, és az európai demokráciák értékeinek védelmét még aktívabban szorgalmazó álláspontra fog helyezkedni.

2021.03.11.